УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Службі Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 76. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го КВІТНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 25, 1969 No. 76. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 24-го квітня 1969 р.

В АМЕРИЦІ

В СЕНАТСЬКІЙ КОМІСІЇ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ велися дебати над тим, чи треба розбудовувати систему протиракетної оборонної системи „Сейфґард", чи ні. Дебати тривали понад 5 годин. „Проти" були колишній директор оборонних дослідів д-р Герберт Йорк і професор Стенфордського Університету Волфґанґ Палювски. „За" висловилися колишній заступник секретаря оборони Г. Ніці і професор Каліфорнійського Університету Вілліям Мек Міллен. Противники твердили, що цієї системи не треба тепер, бо вона не дасть оборони тільки спричинить перегони в зброєнні. Ніці та Мек Міллер заявили, що оборонна протиракетна система потрібна, щоб не допустити до несподіваної атаки СССР на цю країну, і щоб скріпити становище ЗСА під час можливих переговорів в справі обмеження зброєнь між СССР і ЗСА.

СЕНАТОР РОБЕРТ БИРД ВНІС ЗАКОНОПРОЄКТ, згідно з яким буде федеральним злочином спричиняти заворушеннями перерву в навчанні в тих школах, які дістають федеральну допомогу. Цей сенатор демократ із Вест Вірджінії каже, що школи безсильні у відношенні до тих, які заворушеннями та вандалізмом припиняють навчання, тому треба б окремого закону, який визначав бе кари для заворушників. За спричинення припинення навчання грозила б кара одного року тюрми та грошова кара в сумі $ 1000, коли б під час заворушень в школах були поранені, тоді кара становила б 10 років тюрми та $ 10.000 грошової кари. Нема виглядів, щоб Сенат схвалив проєкт сен. Бирда.

ДЕМОКРАТИ ПРОТИ ПЛЯНУ РЕСПУБЛІКАНЦІВ відкласти реформу вибору президента аж після того, як закінчиться виборча кампанія Ніксона в 1972-му році. Голова Палатної Правничої Комісії конґресмен Еманюел Селлер, який давніше був за те, щоб відкласти проєкт про скасування Колеґії Електорів, тепер заявив, що він бажав би, щоб зміна Конституції в справі вибору президента була схвалена перед перевибором Ніксона в 1972-му році. Селлер заявив, що вже тепер хоче знати, чи в 1971-му році буде вистачальне число стейтів, яке ратифікувало б нову Поправку до Конституції в справі вибору президента. Внесок на відкладення цієї справи поставив конґресмен республіканець Вілліям Мек Коллок з Огайо.

ФЕЛІП ГЕРРЕРА, ПРЕЗИДЕНТ МІЖАМЕРИКАНСЬКОГО Банку Розвитку, заявив, що промислові країни виявляють брак солідарности в торговельній політиці та вбивають охоту в недорозвинених державах сподіватися, що можна буде поправити економіки латинських американських держав. Геррера промовляв з приводу 10-річчя цього банку до ради його директорів. Його критика в першу чергу відносилася до ЗСА, хоч один із ради директорів цього банку секретар скарбу ЗСА Дейвід Кеннеді запевняв своїх колеґ, що Америка продовжуватиме свою підтримку Міжамериканського Банку Розвитку. Геррера нарікав на це, що майже всі уряди, що допомагають цьому банкові, узалежнюють свою допомогу від того, що треба за цю допомогу купувати їхні товари.

У СВІТІ

ПАРТІЙНІ ПРОВІДНИКИ В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ БОЯТЬСЯ, що традиційний маніфестаційний похід на 1-го травня може перетворитиня в антисовєтську демонстрацію з уваги на викинення Александра Дубчека з становища генерального секретаря компартії та заміненя його Густавом Гусаком. Тому Секретаріят компартії видав обіжник до партійних клітин, що вони самі мають рішати, чи треба святкувати 1-ий травня „традиційною формою" та як пристосувати те відзначування „до місцевих умовин".

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ВИРІШИВ, що можна притягати до карної відповідальности німецьких воєнних злочинців без уваги, коли це станеться. За первісним законом — за злочини, доконані під час війни, не можна було притягати до карно-судової відповідальности після 20-ти років від дня німецької капітуляції, отже після 8 травня 1965 року. Опісля продовжено той термін до кінця 1969 року. Тому, що є ще коло 600 відкритих справ, в яких ведеться слідство, скасовано всі обмеження щодо часу.

НА КОНҐРЕСІ ФІНСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ ПЕРЕМОГЛИ ліберали під проводом Аарне Саарінена, які в рішальних справах мали за собою 263 голоси проти 213 голосів фінських сталіністів. Москва, мабуть, не підтримуватиме сталіністів, щоб не наразитись на нову хвилю критики збоку західніх комуністичних партій за втручання у внутрішні справи чужих компартій. Але не виключене, що постане друга розкольницька компартія, чого теж, Москва, мабуть, не схвалюватиме.

ІЗРАЇЛЬ РОЗПОЧАВ 22 квітня ц. р. святкувати 21-ші роковини своєї державної незалежности. Проте — стверджують одностайно західні кореспонденти — цьогорічний настрій у цих святкуваннях радше пригітливий, як радісний, бо посилюється діяльність арабських терористичних організацій, посилюються агресивні дії Єгипту, з кожним днем зростає число ізраїльських жертв і нема виглядів на швидкий мир.

СОВЄТИ ПОВЕЛИ ЗНОВУ свою давню демагогічну пропаґандивну тактику на Женевській конференції роззброєння. Голова совєтської делеґації Алексєй Рощін підтримав давню совєтську пропозицію, щоб переговорювати про „загальне і повне роззброєння" та, зокрема, про заборону використовувати морські дна взагалі для всіх родів зброї, а не тільки атомової, як цього хоче Америка. Таке „роззброєневе" становище подобається міжнародним пацифістам. Тому те становище Рощіна підтримала делеґатка соціялістичного уряду Швеції Альва Мірдаль. Рощін, щоб не зачиняти дороги до переговорів з ЗСА, заявив, що „остаточно" Совєтський Союз може змагати до „загального і повного" роззброєння — етапами.

РЯДИ ОПОЗИЦІЇ ПРОТИ ДЕ ҐОЛЛЯ ЗБІЛЬШИЛИСЯ, коли лідер партії Незалежних республіканців, яка завжди підтримувала де Голля, Валері Жіскар д'Естень, проголосив перехід до опозиції. Все ж, загально вважають, що де Ґолль переможе у всенародному референдумі над зміною конституції, що відбудеться вже в найближчу неділю, але ця перемога, в найкращому випадку, прийде з мінімальною більшістю.

Ніксон домагається повновластей для Уряду поборювати Мафію

Вашингтон. — 23-го квітня президент Ніксон звернувся до Конґресу з чотирма проєктами, в яких плянує повести боротьбу проти організованого злочину, яким керує таємна організація, так звана Мафія. Ця організація на широку скалю веде незаконні заклади на перенезаконні заклади на перегонах і. т. д., заробляючи на цьому мільйони долярів річно. Ніксон заявив, що Мафія діє тепер дуже самопевно та деморалізує численні ділянки американського життя. Уряд пропонує, щоб Конґрес призначив на поборювання Мафії $61 мільйон. Пропонується також, щоб Конґрес схвалив законопроєкти, які давали б право діяти Федеральному Урядові в таких випадках, в яких тепер мають право діяти тільки стейтові суди й стейтова поліція. Один законопроєкт пропонує, щоб федеральна влада могла карати тих, які дають хабарі урядовцям і поліції, та тих, що ті хабарі приймають. Ціла низка законопроєктів домагається від Конґресу більших повновластей на те, щоб Уряд міг з успіхом поборювати зорганізовані злочини Мафії.

Жюрі засудило Сірхана до смертної кари в газовій коморі

Лос Анджелес. — 23-го квітня те саме, жюрі яке минулого тижня визнало винним Сірхана Бісхару Сірхана в убивстві нюйоркського сенатора Роберта Ф. Кеннеді, визначило підсудному кару смерти в газовій коморі. Жюрі голосувало аж п'ять разів, під час 11-денного засідання і аж в п'ятому разі воно одноголосно визначило Сірханові кару смерти. Формальний засуд відбудеться аж 14-го травня, коли суддя Г. Вокер вислухає внеску головного оборонця Гранта Купера про поновну розправу. Згідно з каліфорнійським законом суддя має право зменшувати кару смерти до досмертного ув'язнення. Оборонець заповів опеляцію. Передбачають, що Сірхан не буде покараний смертною карою. Підсудний прийняв спокійно вирок. Адвокат Купер сказав йому, що зробив все можливе, щоб його рятувати. Сірхан відповів: „Навіть Ісус Христос не міг би був мене врятувати!"

Трудо про ролю Канади — країни між трьома океанами

Ню Йорк. — Канадійський прем'єр міністрів П'єрр Еллієтт Трудо в інтерв'ю з представником „Ди Торонто Телеґрам" заявив, що Канада знаходиться тепер в переходовій стадії від сторічної орієнтації на ЗСА та на Европу до нової своєї ролі як держави між трьома океанами. Ми сусідуємо з Артикою, Пацифіком та Атлантиком і маємо зв'язок з такими многолюдними центрами, як Азія та Південна Америка. У вище згаданих районах зростає індустралізація і вони стають щораз важливішими для світу. Тому то, казав канадійський прем'єр, ми постійно домагаємося визнання Комуністичного Китаю, та збільшуємо торгівлю з Японією, яка в 2000 році буде однією з чотирьох найбільших держав світу. Канада, казав Трудо, переорієнтовує свою закордонну політику, свою торгівлю та свою військову політику до нової концепції трьох океанів, яка дає їй великі розвоєві можливості.

В березні життя подорожчало на 0.8%

Вашингтон. — Департамент Праці стверджує, що індекс цін в березні ц. р. збільшився на 0.8 відсотків в порівнянні з лютим ц. р. і становив 125. 6 відсотка в порівнянні зпересічними цінами з 1957 — 1959 років, коли індекс цін становив 100. Березневе збільшення індексу цін є найбільше від часів Корейської війни на початку 1951-го року. Теперішня інфляція почалася в 1965-му році, але в минулому році індекс цін збільшувався пересічно на 0.4 відсотка, а цього року в березні це збільшення двічі більше. Інфляція діє далі, хоч Уряд і фіскальними (збільшення податків і зменшення федеральних видатків) і монетарними (збільшення відсотків та утруднення кредитів) засобами старається сповільнити темп збільшення економіки та припинити інфляційний тиск на господарське життя цієї країни.

З'їзд вихідців з Перемищини і Посяння в цю суботу й неділю в Ню Йорку

Ню Йорк. — Старанно підготований земляцький з'їзд Перемищини і Посяння відбудеться в Ню Йорку, в залях Українського Народного Дому на 2-й евеню, в суботу й неділю 26-27 квітня. Реєстрація гостей розпочнеться в субооу о 9 ранку, відкриття з'їзду — о 9:30 ранку, що необхідне з огляду на велику й різноманітну програму. Крім формальних точок та обідньої перерви, 1-го дня будуть прочитані доповіді: ред. В. Качмар — „Перемишль і Перемиська земля під сучасну пору", письменник Іван Смолій — „Літературний Перемишль", А. Бук поінформує про діяльність Видавничого Комітету книжки про Перемищину. В суботу увечорі організатори з'їзду запрошують усіх на бенкет, що розпочнеться о 6-й г., з участю таких мистецьких сил, як актори Юлія і Вол. Шашаровські, оперовий соліст Лев Рейнарович, Л. Бульба, М. Дублянича - Гузар; тостмайстер д-р В. Пушкар. Від 9-ї г. розпочнеться у великій залі УНДому забава з танцями, на якій будуть виконані Перемиські композиції д-ра О. Волянського, співатиме Ігор Раковський. У неділю, після участи в Службі Божій у церкві св. Юра, відбудеться обговорення статуту Громадського Об'єднання „Перемищина" і перетворення з'їзду на основуючі збори того нового земляцького Товариства та вибір його Управи.

Проф. д-р Степан Шах (Знімка зроблена з нагоди його 75-річчя 3-го січня 1966-го року за робочим столом у Мюнхені в Німеччині)

З нагоди цього з'їзду, „Свобода" вкоротці почне друкувати історичний нарис про державну гімназію з українською мовою навчання в Перемишлі пера колишнього заслужено директора тієї гімназії, видатного українського науковця, педагога і діяча та автора проф. д-ра Степана Шаха.

Північна Корея погрожує новим наїздом проти Південної Кореї

Сеул. — Комуністичний північно-корейський уряд проголосив через радіо довгу заяву з лайкою проти „американських імперіялістів" у зв'язку з стаціюнуванням на Японському морі недалеко берегів Північної Кореї великої американської морської фльоти та заявою президента Ніксона про відновлення розвідчих летів під охороною бойових джетів. Північно-корейські комуністи підтримують свою попередню брехню, що американський розвідчий літак „ЕС-121" збито всередині північно-корейського повітряного простору, і погрожують, що вони за кожним разом, як тільки „американські імперіялісти" знову порушать суверенний північно-корейський повітряний простір — будуть збивати „імперіялістичні" літаки. Можна сподіватися — твердить північно-корейський комуністичний комунікат - американської масової відплатної дії, „яка доведе тільки до другої загальної Корейської війни". Іншими словами — північно-корейські комуністи загрозили, що у випадку будь-якої відплатної акції Америки проти нової північно-корейської провокації, Північна Корея заатакує своїми збройними силами Південну Корею. Тим часом американська преса твердить, що воєнно-морське з'єднання недалеко берегів Кореї нараховує вже не 23 чи 24, а кругло 40 кораблів, разом із кількома найважчими бойовими одиницями. Тому, читаємо, американське командування обмірковує можливість відновлення розвідчих місій такими спеціяльними кораблями: ті місії припинено після того, як Північна Корея насильно схопила в січні минулого року американський розвідчий корабель „Пуебло".

Паризька конференція про В'єтнам опинилась на мертвій точці

Париж. — В чотири тижні після того, як південно-в'єтнамський президент Нгуєн Ван Тєу заявив готовість переговорювати у засекречених зустрічах з в'єтнамським комуністичним підпіллям себто Фронтом Національного Визволення чи пак В'єтконґом, — все ще нема таких тайних розмов. Нема також ділових „приватних" зустрічей і нарад між Америкою і Північним В'єтнамом, а офіційні пленарні засідання Паризької конференції, які тепер відбуваються кожного четверга, не виходять поза рямці виголошування односторонніх промов і взаємних обвинувачень. На конкретну американську пропозицію, щоб розпочати ділові переговори в справі одночасного й паралельного відкликання військ Північного В'єтнаму та Америки з Південного В'єтнаму, відновити недоторкальність здемілітаризованої смуги між двома частинами поділеного В'єтнаму чи проголосити воєнне перемир'я — комуністи вперто повторюють завжди те саме пропаґандивне жадання — щоб Америка „без ніяких передумов і застережень" відкликала всі свої збройні сили з В'єтнаму, а тоді, мовляв, настане „мир". Хоча президент Ніксон і державний секретар Вілліям Роджерс висловили недавно переконання, що покращали шанси замирення у В'єтнамі, покищо немає ніяких познак з комуністичного боку, що комуністи дійсно хочуть компромісового миру. Президент Ніксон конферував у минулу середу з Лоренсом Волшом, заступником голови американської делеґації у Парижі, який прибув на короткий час до ЗСА.

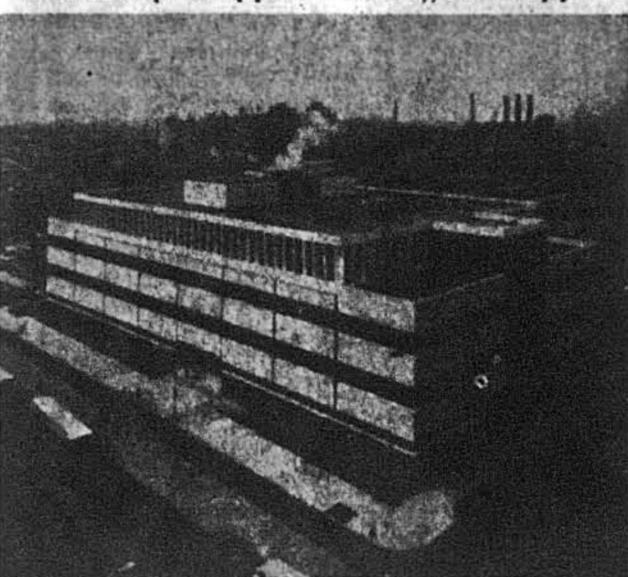
Ніґерія здобула столицю Біяфри

Лягос, Ніґерія.—Уряд офіційно проголосив, що його перша дивізія захопила останню столицю Біяфри Умуахія та очищує її околицю від „ворожих" військ. Біяфра — це колишня Східня провінція Ніґерії, яка в 1967 році відкололась і проголосила себе самостійною Республікою Біяфра, на що центральний уряд Ніґерії відповів воєнним походом. Військо Ніґерії, куди краще узброєне за військо Біяфри, підтримуване Совєтами і частинно Британією, здобуло ще в минулому році столицю Біяфри Еноґу й згодом другу її столицю Оверрі. Тепер біяфрійці перенесли свій адміністраційний центр й головну військову квартиру до останнього містечка під їх адміністрацією — Орлю, біля якого знаходиться теж невелике летовище, одинокий безпосередній зв'язок Біяфри з зовнішнім світом. Біяфрійці все ж контролюють яких 2.500 кв. миль і не складають зброї. Всі спроби замирення розбиваються об вимогу центрального уряду Ніґерії, щоб Біяфра вернулась до державної єдности з Ніґерією, — на що голова Біяфри, полк. Одумеґву Оюкву не хоче погодитись. Біяфрійці, які складаються головно із племени Ібо, відкололись від Ніґерії внаслідку фізичного винищування того племени племенем юрубасів з Північної Ніґерії.

Єгипет проголосив воєнне перемир'я з Іраїлем за ненадійне

Каїро. — Речник єгипетського уряду, д-р Мохамед ель-Зайят, заявив у середу 23 квітня ц. р. на пресовій конференції, що воєнне перемир'я із червня 1967 року — перестало діяти. Негайно після тієї заяви представник Ізраїлю в Об'єднаних Націях Йозеф Такоах передав ноту від Ізраїлю цьогомісячному президентові Ради Безпеки, яким є ген. Падма Бахадур Хатрі з Непалю, з вимогою привернення важности перемир'я та примушення Єгипту, щоб він льояльно зберігав перемир'я. Заява названого речника єгипетського уряду прийшла майже одночасно з проголошенням в єгипетських газетах, що протиізраїльська революційна організація Аль Фатах перевела новий рейд проти ізраїльських окупаційних військ на Синайському півострові, вбила шістьох ізраїльських вояків й одного взяла в полон та привела до Єгипту. Заява Єгипту про неважність воєнного перемир'я прийшла в два дні після того як генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тантстверджив у своєму листі до Ради Безпеки ОН, що на Близькому Сході настав фактичний воєнний стан.

КОНКРЕТИЗУЄТЬСЯ СПРАВА НОВИХ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ УНС І „СВОБОДИ"

Щойно відкритий та відданий до вжитку новий будинок Першого Джерзі Національного Банку, біля якого (праворуч) заплянована будова нових приміщень УНС і „Свободи".

Джерзі Сиі. — В середу 23-го квітня 1969 р. тут церемоніяльно відкрито новий будинок Першого Джерзі Національного Банку (Фирст Джерзі Нешенел Бенк), поруч якого в недовгому часі мала б початися будова нових приміщень для Головної Канцелярії Українського Набодного Союзу да в-ва „Свобода". Згадуємо про це умовно, бо ця частина міста є тепер в суцільній перебудові, якою відає окрема міська агенція, яка повинна дати згоду на будову відповідних приміщень в системі такої перебудови. Екзекутива УНС уже від деякого часу продовжує заходи в цій справі та очікує позитивних рішень. Відкриття нових банкових приміщень відбулося з традиційним церемоніялом, як посадник міста Т. Вілен перетяв стяжку в приявності президента банку Томаса Стентона та його дирекції і будівничих та почесних гостей, між якими були й головний предсідник УНС Йосип Лисогір та головний касир УНС дир. Петро Пуцило, які раніше того дня мали нараду з посадником та іншими екзекутивними урядовцями міста в справі заплянованої будови нових приміщень УНСоюзу. Новий банковий будинок займає 120,000 квадратних стіп площі та положений у безпосередньому віддаленні від зупинки підземної залізниці Ексчендж Плейс біля Гудсону на лінії, що лучить Ню Джерзі з Ню Йорком. Будова коштуватиме п'ять мільйонів долярів. Другий поверх цього чотириповерхового будинку приміщуватиме наймодерніший центр компютерів IBM, а експедиційний відділ банку має спроможність, при допомозі наймодернішої апаратури, висилати понад пів мільйона поштових посилок місячно. УНСоюз вже віддавна з цим банком тісно співпрацює.

У „першотравневих закликах" ЦК КПСС не названо жадної закордонної комуністичної партії

Московська „Правда" опублікувала, як і щороку, так зв. Першотравневі заклики Центрального Комітету комуністичної партії СССР. На відміну від попередніх років, коли було стало понад 100 гасел-закликів про „комунізм", боротьбу проти „імперіялізму" тощо, цього року всіх закликів є лише 57. У них ніде не названо бодай якоїсь закордонної комуністичної партії. Під гаслом ч. 39 є лише загальниковий „братський привіт комуністичним і робітничим партіям, стійким борцям проти імперіялізму, за комунізм". Зате декілька гасел присвячені закликам до зміцнення єдности „комуністичного фронту", до єдности в комуністичних партіях світу, а партії країн-сателітів Москва закликає „боротись за зміцення дружби і єдности" та „будьте на сторожі щодо вилазок ворогів соціялізму!" Про ЗСА згадано як про „імперіялістичну силу" лише раз, зате в гаслі ч. 50 ЦУ КПСС допустився навіть такого словника, як „Вон американских империалистов из Ветнама!"... В гаслах спершу йде мова про „совєтський народ", а в кінці — на всякий випадок і для закордонних читачів, згадано і про „народи СССР". У закликах не приховується, що Москва хоче з допомогою комуністичних партій світу встановити свій комунізм у всьому світі.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ВЛАДИКИ АНДРІЯ ПРО УКРАЇНСЬКУ МОВУ НА БОГОСЛУЖЕННЯХ

Мюнхен. — Тижневик „Християнський Голос" ч. 11 1969 передрукував повний текст розпорядження Владики Української Католицької Церкви, Єпископа Андрія про українську мову під час Богослуження та в шкільництві в країнах Південної Америки: (ВАЕ). Згідно з постановою Синоду Українського Єпископату під час II-го Ватиканського Собору, щоб у Службі Божій відмовляти українською мовою молитви: „Отче наш", „Вірую"„ „Вірую Господи", як також і щоденні молитви, — заряджуємо, шоб на всіх Богослуженнях вірні відмовляли, або співали вищезгадані молитви. Рівнож заряджуємо, щоб з новим шкільним роком 1969 усі діти училися молитов українською мовою, згідно з текстом, затвердженим Верховним Архиєпископом Української Церкви, Блаженнішим Кардиналом Йосифом Сліпим.

† Андрій, Єпископ

ДОПОВІДЬ У ВАШИНГТОНІ

Вашинґтон. — Осередок Наукового Товариства ім. Шевченка, разом із місцевим Відділом Товариства Українських Інженерів у Вашинґтоні, влаштовують у суботу 26 квітня ц. р. наукове засідання, на якому д-р інж. Василь Наконечний дасть доповідь на тему: „Судна на повітряній подушці". Доповідь буде ілюстрована світлинами. Засідання відбудеться в домі Православної Парафії. Початок о год. 8-ій вечора.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сірхан-Сірхан

5 червня 1968 року 24-річний безробітний службовець Сірхан Бешара Сірхан, що 11 років мешкав у Лос Анджелесі, араб з Йорданії, застрілив у готелі „Амбасадор", в тому ж місті, на очах багатьох осіб 42-річного сенатора Роберта Кеннеді, через кілька хвилин після того, як сен. Кеннеді дізнався з радіо - телевізійної передачі про свою перемогу в правиборах у Каліфорнії. Судова розправа проти вбивника, після довгого й морочливого вибору лави присяжних, що її остаточно склали 7 мужчин і 5 жінок, тривала 64 дні. Суддя відкинув усі спроби оборони представити підсудного, як людину психічно незрівноважену, що не могла визволитися з-під вражень страхітливих сцен, які спостерігала в дитинстві під час ізраїльсько - арабської війни. Переслухано 90 свідків. Присяжні мали до розпорядження 107 книг із документами, що стосувалися тієї справи. Після нарад, що тривали 16 годин і 42 хвилини, вони одноголосно засудили Сірхана-Сірхана за вбивство першого ступня. За каліфорнійським законом присяжні мусіли окремо визначити ще кару, і вони ухвалили кару смерти, яку, проте, суддя має право знизити до кари досмертного ув'язнення. Зрештою — хоч у каліфорнійських „камерах смерти" перебувають 435 в'язнів — протягом останніх двох років не переведено ні одної екзекуції, бо загальний настрій в Америці проти смертної кари. В кожному разі, оборонці вже заповіли зголошення відклику, і тому промине щонайменше рік, поки присуд стане правосильним.

Убивство сен. Роберта Кеннеді потрясло американським громадянством, як черговий трагічний і в своєму політичному сенсі безглуздий атентат, після вбивства президента Джана Ф. Кеннеді й д-ра Мартіна Лютера Кінґа. Коли в обох попередніх випадках і по нинішній день існують сумніви щодо виконавців і причини атентатів — у випадку атентату проти Роберта Кеннеді немає сумніву щодо особи вбивника та психологічних мотивів, які ним керували.

Прокуратор характеризував Сірхана-Сірхана, як фанатичного ненависника жидів, який свідомо й пляново підготовлявся до вбивства Роберта Кеннеді за його приязні до Ізраїлю заяви. Хоч оборонці заперечували, що Сірхан антисеміт, сам він пристрасно й рішуче протестував проти тверджень оборонців, начебто він схізофренік і параноїдальний психопат: з поведінки Сірхана на розправі було видно, що він сам себе вважає за героя і хоче бути ним в очах арабського світу. Зфанатизовані арабські маси дійсно вважають Сірхана-Сірхана за героя, і тому, з уваги на сучасні міжнародні відносини й інтереси Америки в арабському обширі — можна прийняти з певністю, що за кілька років він вийде на волю, коли трагедія в готелі „Амбасадор" дещо призабудеться.

Поминаючи персональні, етичні й гуманітарні аспекти цієї справи, судова розправа проти Сірхана-Сірхана пригадала, що індивідуальні акти терору дуже рідко впливають на розв'язку проблем, особливо проблем міжнародного характеру. Вони можуть стати камінчиками, які спричиняють лявіну, як це, наприклад, було у випадку вбивства австрійського наступника престолу Франца Фердинанда у Сараєво 28 червня 1914 року. Але лявіна першої світової війни була б усе одно зірвалась скорше чи пізніше, бо вона постала й дозріла внаслідок австрійсько-російського суперництва на Балканах та британсько-німецького суперництва на морях, а не внаслідок несправедливої супроти сербської меншини у Боснії політики Австро - Угорщини. Яку користь Москві принесли вбивства Симона Петлюри, Євгена Коновальця чи Степана Бандери?! Не розв'язують також проблеми плянові акти помсти. Коли у відплату за напад кількох арабів на ізраїльський літак на атенському летовищі Ізраїль збомбардував летовище у Лівані, з американського боку звернули увагу, що, наслідуючи Ізраїль, Америка повинна була б піти війною проти Йорданії у відплату за атентат Сірхана-Сірхана. Люди керуються пристрастями, не думаючи про політичний глузд. Політика мусить керуватися розумом.

Політично зрілі американці не перенесли вини Сірхана на всіх арабів. Сірханові забезпечено також напрочуд справедливий суд. Справа минеться, залишившись сумною датою в історії Америки, але найсумніше те, що саме під кінець розправи проти Сірхана-Сірхана ізраїльсько - арабський конфлікт погрожує четвертою з черги війною . . .

Ярослав Курдидик

ДРУГА ТРИДЦЯТИРІЧНА ВІЙНА

За порадою фахівців колишній секретар оборони МекНамара уклав був плян: у теперішній добі високорозвиненої електроніки побудувати між Північним і Південним В'єтнамом перегороду, яка мала б припинити інфільтрацію військ та воєнного постачання на південь.

Ідея відгороджуватися від ворогів різного роду фортифікаціями не нова. Вистачить пригадати з біблійних часів Єрихонський Мур, а також Великий Китайський Мур, побудований у часах дохристиянського літочислення, і з модерних уже часів „лінію Мажіно" та „лінію Зіґфріда".

Однак, виявилося, що всі ці „непоборні" перегороди виконували своє завдання тільки тоді, коли їх належно обороняли. Звичайно ж завжди знаходився хтось такий, що у своїй стратегічній винахідливості здобував або попросту обходив таку перегороду.

Згадану вище „електронічну лінію МекНамари" мали обороняти 5-6 дивізій, вивінуваних у дуже гостро засекречені підслухові та підглядові апарати, і окремо розбудована радарова система, розміщена у найбільш невральгічних точках, так що за теоретичним розрахунком ворог не міг би ніяким чином просочитися. Зрештою, це вже не є ніякою таємницею, що американці мають вдосконалені підслухові та підглядові апарати, і їх мініятюризовано до такої міри, що ними у найближчому майбутньому зможе користуватися кожний вояк. Крім цього є так звані „людськопонюхові" (піпел - смелінг) апарати і найрізнородніші речовини, які, вибухаючи, не вбивають, а тільки паралізують на деякий час ворожих вояків.

Але виявилось, що всі ці найпрецизніші електронічні апарати, які у деякій мірі вже використовуються, щоб припинити просякання ворога з півночі, не є задовільними. Деякі фахівці із Пентаґону кажуть, що вони дуже добрі лише для „статичної оборони", при наявності нової „лінії Мажіно", що вимагатиме для своєї обслуги цілої повені інженерів і чимало воєнних з'єднань, так що для рухомих воєнних дій залишалася б заледве четверта частина наявних вояків.

Це факт, що в Альжирі французи добилися були деяких успіхів, відтявши іззовні доставн для альжирських повстанців, але навіть і застосування найвищої техніки не принесло їм остаточної перемоги.

З прикрістю доводиться ствердити, що становище американців у В'єтнамі, особливо від часу, коли припинено бомбардування Північного В'єтнаму, погіршилося: своїми настирливими наскоками і безупинним обстрілюванням ракетами майже всіх без вийнятку стратегічних осередків і військових баз В'єтконґ добився деяких, хоч і хвилевих, „мілітарно - престижевих успіхів". Кажуть, що причиною цих успіхів В'єтконґу було, зокрема, те, що президент Південного В'єтнаму Тів, очевидно за порадою американців, пробував розпочати безпосередні переговори з В'єтконґом, всупереч дотеперішній постанові, за якою ані Вашингтон, ані Сайґон не уважали його за рівнорядного партнера.

Щоб краще зрозуміти ґенезу цієї, що б не говорити, дуже дивної зміни, слід повернутися до не так уже й давнього минулого. Деякі компетентні знавці відносин, як Генрі Меттю, пишуть, що війна у В'єтнамі фактично триває 22 роки. Вона розпочалася з того часу, коли порушено угоду між колоніяльною Францією і в'єтнамською організацією — Лігою за Визволення В'єтнаму, загально відомою, як В'єтконґ, яку очолював Го Чі Мінь. Франція визнала була В'єтнам як вільний, у злуці із Французькою Юнією, але французи почали обкроювати признані ними „вольності' В'єтнаму, внаслідок чого вибухло загальне повстання. Конфлікт тривав повних 8 років, і за той час французи втратили 174 тисячі своїх вояків.

Американці увесь час допомагали потайки французам, але після їх жахливої поразки коло Дієн-Бієн-Фу і політичних змін у самій Франції розпочалася мирова конференція в Женеві, на якій поділено В'єтнам на дві частини — комуністичну і некомуністичну. ЗСА, які формально не ініціювали і не підтримували цього домовлення, силою політичних обставин втягнулися „в другу половину конфлікту". Тепер деякі експерти передбачають, що війна у В'єтнамі, не зважаючи на вислід конференції, що відбувається у Парижі, може розтягнутися на 30 років, хоч Вашинґтон, так само, як і колись Париж, не плянує залишати там своїх військ.

Як відомо, 30-річна війна в Европі розпочалася, як ідеологічна боротьба між католицьким цісарем Габсбурґом і німецькими протестантськими февдальними маґнатами. Війна у В'єтнамі криє в собі деяку ідеологічну подібність, коли зважити, що ЗСА разом із своїми альянтами змагаються там за принцип волі проти безідейного і безоглядного комунізму.

Найприкрішим на в'єтнамському пляцдармі є те, що Франція, якій колись допомагали ЗСА, перекинула свої впливи на терези ворога.

Є й така концепція: найгрізніша хвилина для Південної Азії проминула тоді, коли контрреволюція в Індонезії витягнула цей архіпелаг із комуністичного табору, усунувши таким чином загрозу розчавлення Південної Азії індокитайськими і китайськими щелепами.

Повернувшись недавно із кількарічного побуту у В'єтнамі, французький коментатор В. Хрітьє в своїх спогадах наводить слова Наполеона, який казав, що в кожній війні, не зважаючи на всі передбачені й непередбачені обставини, переможцем виходить завжди той, хто як слід „вивчив граматику стрільного пороху". Іншими словами, про остаточний вислід рішають не час і не дипломатичні загравання, а повне використовування воєнного мистецтва у таких формах, яких у даний момент вимагають умовини доби.

ВИСТАВКА ЕТНОГРАФІЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ БАЧКИ

З усіх наших розсіяних по всьому світі поселень найбільше подиву заслуговує поселення в Юґославії. Постало воно 200 років тому, коли Австро - Угорщина почала заселювати наддунайську рівнину. Тоді на врожайні землі Бачки й Банату переселювались м е ш к анці Карпатських гір. Вони осідали тут цілими громадами, а то й розкинено, згодом поширились також і Сримі і Славонії. Друга хвиля переселенців прийшла в кінці XIX ст. зі східньої Галичини й осіла на просторах Боснії.

Українські п е р еселенці напрочуд добре збереглись. Вони вживають досі своєї рідної мови, тримаються греко - католицької віри, плекають стародавні звичаї. Славляться, як дбайливі господарі, що люблять землю і вміють коло неї ходити. Зберегли також своє народне мистецтво, яке плекали ще в Карпатах.

Тепер це поселення, розміщене здебільша у вище згаданих провінціях Юґославії, начислює коло 50.000 душ. З розвитком промислу багато молоді пішло до міст, а здібніші діти до шкіл, отже збільшилось число місцевої інтеліґенції. У м. Новому Саді виходить тижневик „Руске Слово" і квартальник „Шветлост". По більших осередках є читальні — просвітні дружества, які влаштовують щороку вокально-танковий фестиваль п. н. „Червена Ружа".

У своїх школах і виданнях це поселення користується говіркою, що нагадує говірку Пряшівщини чи Закарпаття. Донедавна вони звали себе русинами, а від 1966 р. прийняли офіційну назву русинів - українців.

Щасливий збіг обставин дозволить нам незабаром запізнатися з невеликою збіркою етнографічних матеріялів цих наших наддунайських земляків. Маляр Юліян Колесар, що походить звідтіля, вже в своїх студентських часах став збирати зразки бачванського орнаменту. Він їх дбайливо впорядковує і збагачує власними рисунками. Музейний Комітет Союзу Українок Америки доповнив цю збірку своїми зразками тканин із Бачки і тепер підготовляє разом з Українським Інститутом Америки виставку. Це буде єдина нагода запізнатися з народним мистецтвом цього нашого поселення. Відкриття виставки відбудеться в неділю 27 квітня ц. р. в Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

Л. Б.

„РОЗВ'ЯЗАНЕ" НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ В СССР

„Радянська Україна" з 13 квітня ц. р. подала на останній сторінці повідомлення п. з. „Розв'язання національного питання в СССР — пресконференція в Москві". ТАСС повідомило, що „Відділ преси Міністерства закордонних справ СССР провів 10 квітня для радянських та іноземних кореспондентів п р е с конференцію, присвячену розв'язанню національного питання в Радянському Союзі. З повідомленням на тему „Ленінське вчення у національному питанні і практичне розв'язання національного питання в СССР" виступив голова Ради Національностей Верховної Ради СССР Ю. І. Палецкіс. Маркс, Енґельс і Ленін показали л ю д с т в у, що справжнє вільне об'єднання народів та їх співробітництво можливі лише в такому суспільстві, де буде знищено всяке гноблення і буде втілено принцип рівности народів, сказав він".

У цьому повідомленні сказано, нібито в Совєтському Союзі цілковито і повністю розв'язане національне питання, і „прості люди земної кулі багатьох націй по-доброму заздрять 130 народам і народностям, згуртованим в єдину братську соціялістичну сім'ю Великим Жовтнем".

Ю. Палецкіс , зросійщений балтієць - комуніст, голова Совєту Національностей СССР, який не має в правлінні імперією найменшого значення, був виставлений Москвою навмисне для такої „пресової конференції", як представник „інородців", бо в таких випадках росіяни завжди висувають наперед своїх прислужників з середовищ неросійських народів.

В офіційному повідомленні не згадано, чи закордонні журналісти ставили будьякі запитання і які відповіді вони одержали. Палецкіс жонґлював поняттям „царська Росія" так, що означення „Росія" стосувалось і означення „СССР". Наприклад, він сказав: „З перемогою Великого Жовтня почалась ера справді братерських відносин між народами царської Росії".

Хоча в СССР зібрано 130 народів, націй та народностей, у так зв. Совєті Національностей СССР вони й формально не всі заступлені. Також формально в СССР визнано за „окремі" лише 15 так званих союзних республік, 20 автономних ССР, 8 автономних областей і 10 національних округ — отже, також далеко не всі.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

С. Риндик

МАРІЯ ЧОРНОБРИВИЙ

(Замість фейлетону)

Темою мого сьогоднішнього слова будуть матронімі. Цим терміном я називаю жіночі прізвища. Дружина мого знайомого пана Чорнобривого підписується двослововом: Марія Чорнобривий. Та на цьому не спиняється, а каже:

Нема Марії Чорнобривого.
Дайте Марії Чорнобривому.
Слухайте Марію Чорнобривого.
Годіться з Марією Чорнобривим.
В Марії Чорнобривім.

Почувши вперше кілька відмінків цієї чудної деклінації, я дуже здивувався і запитав:

— А чому пані допускаються такого ґвалту над нашою безневинною мовою?

Це не був добре обдуманий запит. Він таїв у собі трохи сарказму, а тому викликав ізбоку Марії Чорнобривого гостру реакцію.

— Ви назвали ґвалтом те, що не є жадним ґвалтом, — сказала вона. — Як би я не підписувалась, як би себе не називала, чи Чорнобривим, чи Голим, чи Босим, чи Простоволосим, як би того не відмінювала, ні один підручник законів української мови, ні одна граматика її не заплаче від болю, ані не застогне.

— Ха-ха! — засміявся я. — Звичайно, не застогне. Але наші вуха і наше почуття елементарної законности страждають від того.

— Ви, чоловіки, маєте дуже ніжні вуха і дуже вразливе почуття законности. Та, на жаль, не завсіди. Я зараз нагадаю вам один із багатьох прикладів глухоти ваших вух. Скажу вам кілька слів про правдивий ґвалт. Про той ґвалт, що його допускаються не жінки, а якраз чоловіки. І допускаються над своїми дітьми та їх матерями. Про цей ґвалт чоловіки не говорять, але про нього співають українські пісні, тьохкають солов'ї, кують зозулі.

Я здивовано видивився на Марію Чорнобривого...

— Ви робите здивовані очі, — сказала вона. — Хіба не чули пісні:

Соловей в саду: тьох-тьох, тьох-тьох!
Котяться сльози, як той горох.
Зозуля в гаю: ку-ку-, ку-ку!
За що я терплю таку муку?

Ці звуки бринять від Кавказу по Сян. Позбавлена найменшої охорони лемкиня кидається в річку:

Як на Дунай-річку ступила,
Білою хустиною майнула

і пропала під водою. П'яний чоловік, запаморочений випитим гардаманом, ґвалтує жінку. Йому цілком байдуже, що з того ґвалту може вийти тільки нещасний недоросток і недоумок чи щось іще гірше. Скільки таких п'янороджених калік ходило й ходить по Україні! Це знає зґвалтована мати, українська мати, і проти цього бореться всіма своїми слабими силами. Змагається, ховається, тікає, кидається у воду, щоб тільки не дати порочного плоду. Воліла краще пожертвувати своїм життям. Це правдива героїня.

Мені було прикро чути це, і я пожалував, що своїм напівveселим запитом довів справу до такого смутку.

Але Марія Чорнобривий пішла далі:

— Проти цього ґвалту пора нарешті зорганізувати спільну боротьбу всіх жінок. І це було одним із мотивів, чому активні елементи серед українського жіноцтва в нашому місті оце вчора ухвалили заснувати Комітет відновлення українського матріярхату.

— Матріярхату? Себто...

— Матріярхату! Такого стану, коли всіма державними й громадськими справами керують самі жінки, і коли взагалі всі політичні й адміністративні функції знаходяться виключно в жіночих руках.

— А що ж тоді залишається чоловікам? Які функції?

— Чари кохання!

— І більш нічого?

— Хто з чоловіків захоче, зможе колисати дітей, співати їм колискових пісень, навіть складати нові пісні. Боже мій! Такої роботи знайдеться багато. А практика показала, що чоловіки дуже надаються до п о е т ичної творчости. До політики вони не годяться. Тому, коли беруться за неї, то виходять самі ганнібалі, олександри македонські, юлії цезарі, аттилли, чінгіз-хани, наполеони, гітлери та інші історичні розбишаки, або такі продукти пекельного чаду, як Ленін, Сталін та їх наслідники.

— Маєте повну рацію, шановна пані, — сказав я, — і мені не залишається нічого іншого, як тільки від щирого серця поблагословити ваше діло і побажати якнайкращого здійснення матріярхату. Але я не можу збагнути, чому для цього треба конче казати „Марія Чорнобривий" замість „Марія Чорнобрива".

— Це річ чистої символіки. Кожна велика ідея потребує символічної декорації. І взагалі ідеї чи важливі наміри треба сполучати з відповідними символами, бо тоді вони набирають характеру чогось високого, таємничого, а тому й привабливого. І заразом небуденного. Не сміємо залишатися на хуторянському поземі нашої культури, коли баба Параска з бабою Палажкою казали: Дяків — Дякова, Гайдук — Гайдучка, Куцоштанько — Куцоштанчиха, Чорнобривий — Чорнобрива. Мусимо піднестися до вищого рівня культури. Коли могли творити мову неписьменні баби, то чому не можуть робити це жінки з академічною освітою, докторки філософії?

— Стовідсоткова правда! — скрикнув я, надхненний арґументами Марії Чорнобривого: — Але заразом треба змінити й форми чоловічих прізвищ, форму патронімів.

— На жаль, на це покищо не маємо права. Але запевняю вас, що матріярхат не буде з вашим братом церемонитись. Скоріше всього взагалі позбавить вас прізвищ, тільки для відрізнення одного хлопа від другого причепить кожному окреме наличко: А, А2, А3... Б1, Б2, Б3 і т. д., як це дістьея з вітамінами. Але насамперед скаже скинути штани і натягнути спідниці, як емблему підлеглого стану. І заборонить ті спідниці вкорочувати. Найвища лінія їх має бути посередині між колінами і поясом. Вище ані міліметра!

Марія Чорнобривий несподівано перейшла на жарт. Але в її очах світилася тверда рішучість починити кардинальні зміни в житті чоловіків. Та не такий страшний чорт, як його малюють. І я думаю, що не треба дуже боятися тих змін. Вони матимуть чисто декляративний характер. Їх робитимуть наші доньки, наші сестри, наші коханки і наші матері. Вони нас люблять понад усе на світі і понад матріярхат, тож кривди нам не зроблять, тим більше, що в їх тілах б'ються жіночі серця, наймилосердніші на світі. Можемо бути певні, що під час матріярхату не повторяться французькі ґільйотини, німецькі газкамери, польські пацифікації та московські льохи.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИЙНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

Олекса Повстенко

ХРАМ СВ. СОФІЇ Й ДОЛЯ АРХІТЕКТУРНИХ ПАМ'ЯТОК ВЕЛИКОКНЯЖОЇ ДОБИ

(3)

Ми щиро ґратулюємо й сердечно вдячні нашим київським колеґам за влаштування такого величного всеукраїнського свята і, сказавши правду, дуже заздримо їм, що нам доля не судила разом з ними поділити це незабутнє свято. А свято було справді надзвичайне. Впродовж останніх п'ятдесяти років не справлялося ювілеїв ані одному храмові. Не хочеться вірити, щоб спонукою цього 930-літнього ювілею катедри св. Софії у Києві було зарядження ЮНЕСКО. В усякому разі, хоч і спізнений на цілий рік, цей ювілей звернув на себе увагу всього світу, і ми з нетерпінням чекаємо на вихід з друку ювілейного збірника.

А покищо ті повідомлення, що публікувалися в зв'язку з ювілеєм, викликають чимало застережень. Так, наприклад, у наведеному тут початку повідомлення сказано, ніби „у Києві . . . збереглося чимало архітектурно-мистецьких пам'яток, що мають світове значення". А це ж не відповідає дійсності, та й кожен учасник конференції прекрасно знає, що з одних тільки архітектурно-історичних пам'яток великокняжої доби у Києві знищено в 1930-их рр. п'ять храмів: Михайлівський Золотоверхий монастир початку XII стол.; Трисвятительську церкву XII ст.; Успенську церкву на Подолі XII ст.; так зв. Пам'ятник Орини — рештки церкви, побудованої Ярославом Мудрим у XI ст.; заміновано на початку війни в 1941 р. Успенську катедру Києво-Печерської лаври XI ст., яку в тому ж році, 3-го листопада, зірвано німецькими окупантами.

З головніших київських храмів гетьмансько-козацької доби, що мали найбільше національне значення, зруйновано дощенту такі архітектурні пам'ятки: собор св. Миколи Військового з дзвіницею й Трапезною церквою фундації гетьмана Івана Мазепи; його ж фундації — Богоявленську катедру з дзвіницею київського Братського монастиря; Микольський Слупський монастир (т. зв. Малий Микола) з трапезною церквою; Іллінську церкву; Грецький монастир; дзвіницю Кирилівського монастиря; дзвіницю, Трапезну церкву і в'їздову браму Михайлівського монастиря; чудову давню дерев'яну церкву, перевезену з Гуцульщини і поставлену в Києві під час першої світової війни, та ін. А з церков у клясичному та ампірному стилях: храм св. княгині Ольги, церкву св. Миколи Доброго і навіть церкву Різдва Христового на Подолі, де в 1861 році стояла труна з прахом нашого великого кобзаря — Тараса Шевченка перед похованням його останків у Каневі, на Чернечій горі.

І це далеко не всі храми у Києві, а тисячі ж їх по цілій Україні. А перед цим безжалісним руйнуванням усі ж без вийнятку храми були нещадно пограбовані. З них вилучено владою всі дорогоцінності й високомистецькі скарби, якими впродовж століть український народ щедро обдаровував свої святині. Нищилися ікони, іконостаси, церковний посуд і церковні книги, свічники, канделябри й церковні дзвони. До того ж долучилося нищення головніших цвинтарів, духовних шкіл, самого духівництва та й дуже, дуже багатьох мирян. Протягом короткого часу було репресовано двох митрополитів, тридцять єпископів, тисячі священиків і десятки тисяч вірних.

Усякий спротив такому нечуваному розгромові української культури, науки і мистецтва закінчувався трагічно для кожного, хто його виявляв, незалежно від того, ким він був: ученим, письменником, мистецтвознавцем, робітником чи селянином. Так за спротив руйнуванню Михайлівського Золотоверхого монастиря заплатив своїм життям визначний ученийм-истецтвознавець — професор Микола Макаренко. Загинули також за захист рідного мистецтва і відомі мистецтвознавці Данило Щербаківський, Федір Ернст і багато інших.

Над храмом-ювілянтом, катедрою св. Софії не раз підносилась руїнницька рука нищення. Щоправда, у вступі до книжки М. Кресального „Софійський заповідник у Києві" знаходимо таке суворе застереження влади проти руйнування пам'яток мистецтва:

„У 1918 р. був виданий декрет, підписаний головою Ради Народних Комісарів В. І. Леніним, про взяття на облік під державну охорону всіх пам'ятників культури і старовини, що є у віданні не лише установ, а й приватних осіб і різних товариств. Заклавши в перші ж роки свого існування основи справи державної охорони культурної спадщини, Радянська держава безперервно її удосконалювала і розвивала".

І того ж самого, 1918 року той самий голова Ради Народних Комісарів посилав з Москви свої червоні полчища на завоювання України.

(Далі буде)

ВІСТІ З ТОРОНТА

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР. 9-го березня в попол. год. численна авдиторія в залі УНО зустрілась із Уляною Любович з Америки, яка читала свої нариси „Розкажу вам про Казахстан". Як відомо, пані Уляна Любович друкувала частини своїх нарисів у „Новому Шляху", а тепер цілу збірку підготовляє до друку. Спокійне, зосереджено - природне без зайвих ораторських прикрас, читання нарисів, в яких відзеркалено трагічну долю вивезених у далекий Казахстан невинних людей, полонило серця численної публіки, яка із вдоволенням і щирою подякою прощалась з авторкою, нетерпеливо чекаючи появи її книжки.

ПОМЕР О. В. ЛАВРИШИН. І знов несподівано рознеслася тут сумна вістка, що 30 березня, вибираючись до церкви, помер несподівано на 69-му році життя і 40-му священства, бл. п. о. Василь Лавришин, душпастир церкви св. о. Миколая. Єрейський похорон під проводом Преосвященного Владики Кир Ізидора і численного духовенства був 31-го березня а Архиєрейська Заупокійна Служба Божа і похорон відбулися 1-го квітня на цвинтарі „Проспект". Бл. п. о. В. Лавришин був не тільки визначним священиком, але також і громадянином, який ціле своє трудолюбиве життя посвятив для Бога, Церкви і свого народу. Всіми люблений і шанований бл. п. о. В. Лавришин залишив у глибокому смутку Дружину і більшу родину, а між ними визначного молодого піяніста сина Зенона. Хай легкою буде йому привітна канадійська земля, а пам'ять про нього буде жити між нами вічно.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ. Канадійське НТШ в Торонті влаштувало 16-го березня в залі Рідної Школи при Святомиколаївській церкві Наукову Конференцію. Конференцію відкрив голова НТШ проф. д-р Е. Вертипорох. На тлі Шевченкового „Мені тринадцятий минало" пані А. Стебельська вміло підчеркувала велич Шевченка. Проф. Т. Залеський говорив про Полісся, як землю українську, на яку претендують поляки і білорусини, яка залишилась собою та відограла велику ролю в нашій історії, а зокрема в історії нових часів. о. д-р І. Назарко говорив про „призабутого попередника" Шашкевича о. Юліяна Добриловського ЧСВВ, визначного проповідника і поета з кінця 18-го століття.

БЛАГОСЛОВЛЕННЯ ЦЕРКВИ. В неділю, 25 травня новозбудована з великою фінансовою допомогою УНС Церква Пресвятої Евхаристії при 515 Бродвю Аве., Східне Торонто, приготовляється до Торжественного Акту її благословення, якого довершать Високопреосвященний Кир Максим Митрополит з Вінніпеґу та Преосвященний Кир Ізидор, Єпископ Торонтонської Епархії в сослуженні численного духовенства. Церква збудована у модерному стилі, полученому з візантійсько - українськими елементами церковної архетектури проєкції проф. Жука. При церкві є велика заля, монастир о. о. Редемптористів та відповідні приміщення для Рідної Школи і молоді. Церква побудована на прекрасній площі, була запроєктована у 100-річчя Канади і є гордістю українців тої частини нашого міста. Парохом церкви є Всеч. о. С. Шавель, ЧНІ, та Всеч. о. Й. Деницук ЧНІ. При парохії існують: БУК, ЛУКЖ, УКЮ, Рідна Школа, мішаний хор, відділ УНС і інші.

КОНЦЕРТ О. ГОШУЛЯКА. 30 березня в авдиторії середньої школи при вулиці Крісті відбувся концерт відомого співака - баса О. Гошуляка, члена Канадійської Опери, який виконав твори: Бетговена, Верді, Россіні в італійській і німецьких мовах. З українських арій виконав: пісню мандрівника „П. Чайковського", „Реве та стогне Дніпр широкий" „Давно те минуло" — А. Кос - Анатольського, Чернець - Вериківського (присвячено Шевченкові) „Ой не стелися хрещатий барвінку", „Я не скінчу тебе, моя убога пісне", „Як давно" — Г. Китастого, Ой по горі, по горі — В.Уманця, По той бік гора — М. Дремлюги. Учасники стверджують, що був це вечір справжньої насолоди для вибагливої української душі. Публіка була не численна. Якось ніяк у нас не можна зібрати бодай трохи більше публіки на виступи поодиноких мистців.

КОНЦЕРТ НА ЧЕСТЬ Т. ШЕВЧЕНКА. Шкільна Референтура при КУК влаштувала 29-го березня в авдиторії Бікфорд Парк Гай Скул силами курсів учнів українознавства Концерт в пошану Т. Шевченка. В програмі участь брали: Курси Українознавства ім. Котляревського, курси Українознавства ім. Ю. Липи, Курси Українознавства ім. Гетьмана І. Мазепи, Курси Українознавства Святомиколаївської Школи, Курси Українознавства ім. Г. Сковороди, Курси Українознавства філії УНО-Захід, Курси Українознавства ім. Т. Шевченка. У програму входили: виступи молодіжних хорів, деклямацій, рецитації і доповіді. Все було виконане силами молодих, дуже добре і вміло. Однак коли врахувати, що сім шкіл українознавства брали участь у концерті, а кожна школа начисляє поза сто учасників то виглядає, що участь цих шкіл не була надзвичайна. Було їх замало.

25-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ. При численній участі жіноцтва відбулося 30 березня в залі Катедри св. Володимира 25-річчя відзначення існування і активної праці відділу Союзу Українок Канади „Тризуб". Вступним словом голови відділу пані Степанії Олійник відкрито святкування. Про зорганізування і працю відділу говорила перша голова відділу п-і Ольга Гамара. Панна Стефа Олійник представила присутніх на залі голів відділу за час 25-річчя, а пані Леся Хорош - Ґреґорі вручила грамоти першим заслуженим членам — Олі Гамарі, Галині Ласько та Антоніні Пасерб. Опісля відбулася цікава мистецька програма, якою проводила п-і Клавдія Коропецька. Після мистецької частини пані вгощали присутніх смачною перекускою та чаєм. Залю вдекорували члени молодшого відділу СУМК ручними роботами. Між заслуженими колишніми головами відділу „Тризуб" була також пані Мирослава Яремко, дружина міністра І. Яремка, яка також вклала багато праці у розбудову Відділу. Молитву провів при відкритті о. мит. Д. Фотій.

20-РІЧЧЯ ЛВУ. З нагоди 20-річчя відбудеться одинадцята з черги Крайова Конференція Ліги Визволення України. 26 і 27 квітня у приміщеннях Українського Дому при вул. Кристі. На порядку нарад Конференції поставлено цілий ряд справ, які дві будуть обговорювані, дискутовані з винесенням відповідних постанов і резолюцій для поширеної праці цієї великої організації для добра визволення українського народу. Буде вибір нових керівних органів. З цієї нагоди відбудеться в суботу, 26 квітня ц. р. Ювілейний Бенкет з відповідною та великою участю визначних представників нашого церковного, громадського і політичного життя. Запрошені до участи також визначні представники провінційного і федеральних урядів Канади. Організатори сподіваються численних представників з-поза Канади. Теперішню Головну Управу ЛВУ очолює д-р Р. Малащук, секретар є В. Макар.

В. Дідюк

Великдень у Кергонксоні

Вулицями Нюйоркського Давнтавну, поміж різномагітну публіку Другої Евню, прямують до церкви св. Юра цілі громади людей. Бо це великодня субота. Несуть святити паски. Кошички по-мистецьку уложених писанок та свяченого прикриті вишиваними серветками. Так від ранку до пізнього вечора. Зворушливим контрастом, суперечністю видаються ці такі дуже свої, рідні, старовинні, традиційні кошички із свяченим серед брудних вулиць та різнородної частинно дивачної юрби людей. Ці кошички, серветки, радують, але ж будять теж тугу за чимось весняним, святочним, рідним.

Саме таким був Великдень у Кергонксоні. При чудовій весняній погоді уже в суботу з'їздилися на Союзівку люди. Бо поки ще нема у Кергонксоні церкви, її заступає каплиця на Союзівці. Взимку богослуження відправлялось у будинку „Веселки" і там у суботу аж три рази святили паски. Біля Плащаниці того дня пройшло біля 160 осіб із цілої околиці.

В неділю о годині 9-ій рано почав Впр. о. Л. Гузар відправляти Воскресну Утреню. Процесія перейшла від каплиці у Веселці до каплиці св. Володимира. На початку відправи було біля тридцять осіб, але під час Утрені, Служби Божої та свячення пасок поз'їздилося з околиці людей понад 260 осіб, в тому теж не тільки католики, але й православні, які живуть в цій окрузі. Навколо каплиці стало тісно — так, що місця на паску не ставало. Отець Л. Гузар виголосив проповідь, як звичайно знаменито приготовану. У правдиво великодньому настрої роз'їхалися присутні з великодніх відправ додому.

Цьогорічний Великдень ми не тільки відбули, ми його пережили, відсвяткували.

С.

Відбудеться зустріч українських бібліотекарів в Ню Йорку

З нагоди відзначення в Америці Національного Бібліотечного Тижня в днях 20-26 квітня 1969 р. в цілій країні Товариство Українських Бібліотекарів Америки, Метрополітальний Відділ Ню Йорку, організує зустріч українських бібліотекарів 26 квітня 1969 р. о год. 3.30 по обіді в Українськім Інституті Америки при 2 Схід 79 вул. в Ню Йорку. На зустрічі - сходинах бібліотекарів подадуться інформації про діяльність Відділу й Гол. Управи ТУБА, про Загальні Збори ТУБА, заплановані на 26 червня в Атлантик Сіті, пов'язані з конвенцією АЛА (Лайбрері Асошієйшен оф Амеріка), які подасть д-р Ол. Соколишин, інформації про УБДЦ д-ра Семена Федюка, інформації про діяльність УБДЦ подасть мгр Ів. Кобаса та мгр Вол. Кульчицький поінформує присутніх про спалення українських бібліотек і архівів комуністами в Україні. Після дискусії будуть схвалені відповідні резолюції в обороні українських бібліотек в Україні.

ДЕЛЕҐАЦІЯ ЯПОНСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ ВІДВІДАЛА КИЇВ

Делеґація представників Соціялістичної партії Японії, на чолі з керівником відділу культури у тій партії, як писала „Молодь України" з 19 січня, „з товаришем Мітіко Ванатабе", прибула в Київ 17 квітня і перебувала там кілька днів. „Розповідав японським товаришам про досягнення трудящих УССР кандидат у члени політбюро ЦК КП УССР тов. Ф. Овчаренко"... Японські соціялісти оглянули Київ, побували на заводі, на виставі опери „Запорожець за Дунаєм". За словами совєтської газети, вони найбільше цікавились „роботою партійних організацій і соціяльним складом комуністичної партії УССР".

ПЕРШИЙ БУДИНОК КОМПОЗИТОРІВ У КИЄВІ

Кілька десятків років у Києві очікували композитори свого будинку. Його відкрили і призначили директором П. Сука, який має найменше спільного з музикою. В Будинку Композиторів є кімнати для праці, для вправ та маленька заля, всього на 220 місць, де „відбуватимуться концерти першого виконання, вечори совєтської і закордонної музики". Таку малу залю збудовано з розрахунком, щоб на цікаві концерти не могли потрапити бажаючі.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 5.

П. Кулас, Клівленд	$ 8.00	В. Юрків, Гарфілд	2.00
С. Касперський, Лос Анджелес	5.00	Н. Бабяк, Чікаго	1.00
Т. Камінський, Вуд	4.00	Н. Белос, Клівленд	1.00
В. Ардиковський, Колюмбія	3.00	О. Бернадин, Джолієт	1.00
В. Бородайко, Сан Дієго	3.00	С. Возняк, Кліфтон	1.00
С. Гавіс, Філядельфія	3.00	М. Бойко, Вілсон	1.00
І. Гузій, Майнерсвілл	3.00	В. Бричка, Чікаго	1.00
С. Дикун, Бренфорд	3.00	І. Васильців, Рогвей	1.00
А. Джула, Ембрідж	3.00	В. Воробець, Ірвінгтон	1.00
Н. Кітвіс, Ньюарк	3.00	М. Гіщинський, Вашингтон	1.00
Е. Коломиєць, Елкінс Парк	3.00	Т. Глуховецький, Парма	1.00
М. Конашевич, Чікаго	3.00	Н. Грицько, Нантікок	1.00
Т. Кондратенко-Панчук, Дітройт	3.00	Ю. Георгієнко, Сієтл	1.00
М. Костишин, Линбрук	3.00	С. Грозьо, Нантікок	1.00
І. Костюк, Мілвокі	3.00	Т. Данис, Сан Франціско	1.00
О. Кушнір, Дітройт	3.00	М. Дикий, Чікаго	1.00
М. Левчук, Ню Гейвен	3.00	М. Заяць, Вашингтон	1.00
М. Лозинський, Роял Овк	3.00	О. Зубик, Форт Сіті	1.00
М. Маркович, Рочестер	3.00	К. Кацедан, Іст Нортпорт	1.00
М. Медвідь, Ньюарк	3.00	П. Кецко, Ньюарк	1.00
В. Монастирський, Ст. Пітерсбург	3.00	Г. Кісіль, Парма	1.00
М. Пендак, Баден	3.00	Д. Комаринська, Вудсайд	1.00
В. Петрич, Белойт	3.00	В. Корда, Зейнесвілл	1.00
Д. Пригода, Рочестер	3.00	О. Крамарчук, Елмгурст	1.00
М. Садовський, Ст. Луїс	3.00	М. Кулинич, Балтімор	1.00
Д-р М. Терлецький, Ньюарк	3.00	В. Любка, Монтреаль	1.00
Т. Троць, Бруклин	3.00	С. Мазурик, Дітройт	1.00
о. П. Туринський, Сан Дієго	3.00	Н. Микитин, Асторія	1.00
о. М. Харина, Філядельфія	3.00	Н. Михайлова, Едісон	1.00
А. Хруник, Сейлем	3.00	І. Мурований, Мілвілл	1.00
О. Р. Цепний, Дітройт	3.00	М. Нейлко, Ню Брітейн	1.00
П. Чай, Ньюарк	3.00	С. Нечипорук, Чіктовага	1.00
К. Шевчук, Бруклин	3.00	В. Омельченко, Колістога	1.00
Я. Вілинський, Лос Анджелес	2.00	М. Пилипчак, Джерзі Сіті	1.00
Ю. Войчак, Боффало	2.00	В. Попович, Рочестер	1.00
о. Ю. Гнатишак, Пітсфілд	2.00	В. Руд, Дітройт	1.00
І. Герелюк, Монтреаль	2.00	І. Савчин, Н. Браддок	1.00
А. Дворський, Трой	2.00	Н. Сало, Чікаго	1.00
М. Довгенко, Санта Моніка	2.00	М. Сенчишак, Аліквіппа	1.00
Д. Дячишин, Фордс	2.00	Д. Л. Стахів, Міддлесекс	1.00
С. Кобилецький, Рочестер	2.00	Н. Стефанів, Джерзі Сіті	1.00
М. Мельничин, Клівленд	2.00	Ю. Тарнавський, Ню Бронсвік	1.00
В. Овсяник, Бріджпорт	2.00	П. Терпляк, Амстердам	1.00
А. Плаксій, Меррік	2.00	С. М. Тимяк, Мейплвуд	1.00
Р. Скоробогатий, Ню Йорк	2.00	Т. Тренич, Філядельфія	1.00
І. Слонський, Філядельфія	2.00	Н. Тритяк, Філядельфія	1.00
С. Федак, Дітройт	2.00	І. Тріщук, Рочестер	1.00
В. Шпирка, Ірвінгтон	2.00	П. Турко, Філядельфія	1.00
		Т. Халупа, Бронкс	1.00
		Т. Хома, Бруклин	1.00
		Б. Хонок, Ню Йорк	1.00
		Н. Н. Гомер	0.20

ПЕРЕДБАЧАЄ СТУПНЕВЕ СПОВІЛЬНЕННЯ темпу збільшення економіки, але аж в третій чверті цього року, це значить в місяцях від липня до вересня. Голова Ради Економічних Дорадників президента Ніксона Пол В. МекКрекен в інтерв'ю з редактором журнала „ЗС Нюз енд Ворлд Ріпорт" сказав, що крайова продукція в третій чверті ц. р. збільшиться тільки на 12 більйонів дол. до 14-ох більйонів дол., а минулого року вона збільшувалася в окремих чвертях від 16 до 18 більйонів дол. МекКрекен хвалить зарядження Федеральної Резервової Ради. Він сказав, що якщо маємо вчитися від історії, то рішучі фіскальні й монетарні заходи мусять дати сподівані наслідки, не спричиняючи одночасно завеликого збільшення числа безробітних.

ПОДЯКА

Дня 14-го лютого 1969 року з Волі Всевишнього відійшов ненадійно у Вічність мій Найдорожчий МУЖ

бл. п. РОМАН КЛИМКОВИЧ

Цією дорогою складаю найщирішу подяку всій Родині, Приятелям і Знайомим, що причинились до вшанування пам'яті Покійного.

В першу чергу дякую о. проф. Л. Гузарові, пароховi церкви св. Трійці в Кергонксоні, Н. Й. за відправлення Панахиди і похоронні відправи та Хорові цієї парафії, за так гарно відспівані Панахиди і Божественну Літургію. Усім Присутнім на цих похоронних відправах і на похороні, Всім, що прислали квіти, за зложення пожертви на Служби Божі та на будову церкви св. Трійці, Всім, що склали усно чи листовно вислови співчуття — щиро дякую.

Зокрема щиру подяку складаю вуйкові і вуйні В. К. Костишин, Миронові і Марійці Оршуляк та усім, що не відступали від мене в найприкріших хвилинах. Сердечна дяка стрийкові Іванові Горін, що прибув з Індіяни, теті О. Цісик з Л. Ай. Всім щира подяка Приятелям, що прибули з Дітройту, Ню Йорку і з Ню Джерзі.

Д-рові В. Лепцеві дякую за прощальні слова над могилою, Паням 89-го Відділу СУА, що причинились до влаштування похоронних поминок.

Хай Усім Господь нагородить Сторицею.

Горем прибита дружина — ОЛЬГА

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в неділю, 20-го квітня 1969 р. упокоїлась в Бозі наша Дорога ВУЯНКА

бл. п. Проф. Д-р ЛЮБОВ з МАЙБРОДІВ ЗАФІЙОВСЬКА

народжена 22-го червня 1900 р. в Кельцах.

ПАНАХИДА за упокій Душі відправиться в четвер, 24-го квітня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОНИ відбудуться в п'ятницю, 25-го квітня 1969 р. о год. 10:30 рано з того ж пох. заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Кальварія.

В Глибокому смутку:

сестра — ОКСАНА ФІЛІПОВСЬКА з Родиною в Польщі

рідня: ДАРІЯ СІЯК, Франція
ІРИНА БОВАНКО зі Сином
ОКСАНА і ЛЕВ ЩУР
ЮРІЙ ЯРИМОВИЧ з Дітьми

В глибокому смутку і з жалем повідомляємо Українське Вчительство, Українське Вояцтво і Українське Громадянство, що в суботу, 12-го квітня 1969 року, на 78-му році свого трудового життя, відійшов у Вічність

ВЧИТЕЛЬ, СТАРШИНА УГА

сл. п. ВОЛОДИМИР БІЛОУС

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в середу, 16-го квітня 1969 р. в Ст. Кетеринс, Канада.

Горем прибиті:

СОНЯ БІЛОУС — сестра
ОСИП БІЛОУС — брат
братанниці: ЛІДА, МАРУСЯ, НАТАЛКА з Родинами
шваґер — ЛЕВКО ВОЙЧАК з Синами

УКРАЇНСЬКЕ ТЕХНІЧНЕ ТОВАРИСТВО В КАНАДІ — ВІДДІЛ ТОРОНТО — повідомляє Членів і Українське Громадянство, що 9 квітня 1969 р. відійшов у Вічність

Інж. ЛЕВ КУЛИНИЧ

Управа Відділу УТТК складає глибоке співчуття Родині.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЗАУПОКІЙНА БОГОСЛУЖБА буде відслужена в суботу, 26-го квітня 1969 р. о год. 8-ій рано в Свято-Миколаївській Церкві, 770 вул. Квін захід.

УПРАВА ВІДДІЛУ УТТК в ТОРОНТО

СПРОСТОВАННЯ

В числі 67 „Свободи" за 11 квітня 1969 р. появилося оголошення про заснування в Чікаго нового часопису п. заг. „Слово", в якому ініціятор подав персональний склад проєктованої ним редакційної колегії того часопису.

Не бажаючи ввійти до складу редакційної колегії названого часопису, нижчепідписані: Ангеліна Срібна та Юрій Сидорович, анулюють оце свої прізвища в тексті згаданого оголошення і повідомляють про це всіх, кого це цікавить.

Ангеліна Срібна Проф. Юрій Сидорович

СПОРТ

Редагує В.Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — Н. Й. Гота, мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 27-го квітня о год. 2.30 по полудні на грищі Парк Стадіону на Френклін Сквер, Лонг Айленд, Н. Й.

Четверті Крайові Кругольні Змагання Українського Народного Союзу відбудуться в суботу, 26-го квітня 1969, починаючи від год. 12.30 по полудні (деблі і сінґлі почнуться в п'ятницю, 25-го квітня) в кругольних алеях Lincoln Lanes, Rt 30 East, Latrobe, Pa. В цьому ж самому дні о год. 7-ій вечорому залі Derry Ukrainian Society в Деррі, Па., відбудеться бенкет для учасників турніру, на якому одержать переможці з рук гол. предсідника УНСоюзу Й. Лисогора Чаші УНС та нагороди.

ВІДБИВАНКОВІ, ПЛАВАЦЬКІ І ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ПІД ПАТРОНАТОМ УНСОЮЗУ

В суботу і неділю, 3-го і 4-го травня, відбудуться відбиванкові змагання дружин чоловіків і жінок за першість СУАСТ-Схід, плавацькі змагання із здаванням вимог для Відзнаки фізичної Вправности, та мистецькі футбольні змагання „Чорноморської Січі" Нюарк з „Тризубом" з Філядельфії, що їх влаштовує УАСТ „Ч. Січ" Нюарк, під патронатом Українського Народного Союзу. Відбиванкові першості СУАСТ-Схід будуть влаштовані в залі Колюмбійської Середньої Школи в Мейпвуд, Н. Дж., плавацькі змагання будуть проведені в цій же самій школі на її критому басейні ,а футбольні змагання Американської Футбольної Ліги на Стадіоні Дж. Ф. Кеннеді в м. Гаррісоні, поблизу Нюарку. Докладніші інформації про ці три імпрези, які відбудуться під патронатом УНСоюзу, подамо в найближчих днях.

РЕМІС „ЛЕВІВ" ПЕРША ПОРАЗКА „КРИЛ"

„Леви" — „Адрія" 2:2 (1:2)
„Крила" — Пеорія 1:2 (0:0)
Резерва „Леви" — „Вікінґи" 2:0

Чикаґо, 13-го квітня. — У Великодню неділю розіграли „Леви" і „Крила" четверті змагання весняного сезону. Як бачимо з вислідів, цьогорічний Великдень не був успішним для обох місцевих українських дружин, бо несподіваного втратили вони цінні точки, чим розчарували своїх симпатиків.

„Леви" стрінулися з дуже скорою та твердою хорватською дружиною „Адрією" та мусіли задоволитися ремісовим вислідом і то завдяки добрій обороні і молодому 16-тирічному воротареві Вадимові Мишалову, який оборонив чотири дуже небезпечні стріли в кінцевих хвилинах дуже скорих, завзятих і твердих змагань. „Леви" виступили до цих змагань підсилені своїм колишнім змагуном Кампосом, який багато причинився до здобуття одної цінної точки.

Перші ворота здобули хорвати вже в п'ятій хвилині несподіваним далеким горішнім стрілом, що його не міг оборонити малий ростом наш воротар, а потім здобули 2:0 в 32-ій хв. Це заалярмувало „Левів", і вони взялися до наступів. Кампос скоротив вислід 1:2 у 35-ій хв. під час замішання. Після перерви ініціятиву перейняли „Леви" і воротар „Адрії" оборонив два стріли в 47-ій і 65-ій хв. Знов наступ „Левів", і Компані вирівняв 2:2 головкою прийнятий м'яч з подачі Кампоса з вільного. В останніх 10 хвилинах „Адрія" посилила атаку далекими стрілами і примінила дуже тверду і гостру гру. Лише завдяки нашій обороні, а зокрема воротареві Мишалову, здобули „Леви" одну точку.

Склад „Левів": Вадим Мишалів, Медина, Еліяшевський, Дежурко, Компані, Суховерський, Руїз, Кампос, Козій і Євген Мишалів.

Сумівські „Крила" зовсім несподівано віддали дві точки у Великодню неділю німецькій дружині Пеорії. Пеорія стрілила переможні ворота з карного удару. Одинокі ворота для „Крил" стрілив Євген Андрущишин низьким стрілом у правий ріг воріт.

Резерва „Левів" здобула першу перемогу 2:0 над резервою „Вікінґів" у перших змаганнях весняного сезону. Стрільцем обох воріт був Стефан Мінтянський. Керівником резерви „Левів" є Михайло Мартинович.

Бріджовий турнір УАСТ „Леви" відбувся 5-го квітня парами (дуплікат) із участю 16 чоловіків і 8 пар на чотирьох столах. Розігравши 21 кругів, учасники турніру зайняли ось такі місця:

1. Куріца — Модрицький 42.5
2. Васинчук — Івасечко 36.5
3. Стецько — Притхан 35.0
4. Масник — Вірщук 33.0
5. Білас — Стромецький 33.0
6. Ковальський — Печенюк 31.0
7. Хринівський — Гриневич 25.5
8. Косачевич — Кавка 16.5

Три перші пари одержалі пам'яткові чаші. Проводив турніром інж. Володимир Снігурович, досвідчений бріджист ще з рідного краю.

Петро Головатий

— о —

ПОЧАТОК ФУТБОЛЬНОГО СЕЗОНУ В РОЧЕСТЕРІ

Неділя, 13-го квітня. — „Київ", першун рочестерської Футбольної Ліґи відбув перші змагання з дружиною „Рочестер Юнайтед". Зустріч виграв „Київ" з рахунком 1:0 зі стрілу Андрія Слука.

Ці перші змагання вийшли назагал слабо, а особливо слабше заграв напад „Києва". Відчувалось брак крилових, з яких В. Ільчишин майже цілі змагання відсидів на лавці, а лівий криловий Д. Когут повісив футболівки на кілок. Крім цього змагуни нападу зміняли часто свої позиції, внаслідок чого вони не могли знайти себе на грищі.

Оборонні лінії „Києва", на чолі з воротарем, заграли добре. Можна на підставі цього надіятися, що „Київ" задержиться надалі на першому місці, тим більше, що до дружини „Києва" повернувся назад його найкращий змагун Богдан Процик. Він разом із Слуком і В. Завадецьким повинні б створити знову дуже небезпечну трійку нападу „Києва".

М. М.

— о —

ВІДБУВСЯ ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР ЮНАЦЬКИХ ДРУЖИН ЗА МИСТЕЦТВО СУАСТ-СХІД

В суботу, дня 19-го квітня в Пассейку відбувся 5-ий з черги Відбиванковий Турнір Юнацьких Дружин за мистецтво СУАСТ-Схід, в якому взяло участь 13 відбиванкових дружин, а саме: 8 дружин СУМА, 3 дружини Пласту, та 2 дружини УСТ „Чорноморська Січ". В тому числі було 6 дівочих і 7 хлоп'ячих дружин.

Турніром проводила комісія: д-р М. Снігурович — голова, І. Сохан — 1-ий заступник, Я. Петрик — 2-ий заступник і господар Турніру, Т. Мельник — секретар. До Суддейської Комісії входили: д-р М. Снігурович, Ігор Сохан, інж. А. Лапичак, Р. Глушко, М. Мочула, А. Гриця, С. Палидович М. Кукурудза і Дармохвал.

Після розгри системою кожний з кожним, поодинокі дружини здобули наступні місця:

Мужеські дружини: „Чорноморська Січ" Нюарк — 1-ше місце, Пласт Пассейк — 2-ге місце, СУМА Нюарк — 3-тє місце.

Дівочі дружини: СУМА Гартфорд — 1-ше місце (вдруге), „Чорноморська Січ" Нюарк — 2-ге місце і Пласт Пассейк — дружина Б — 3-тє місце.

На закінчення турніру, під час вечірки, що її влаштував з нагоди Турніру Осередок СУМА ім. ген. М. Тарнавського в Пассейку, першунам вручено перехідні і постійні чаші СУАСТ-Схід, які цього року уфундували українські підприємці, а саме: для юначок фірма мясних виробів М. Брезденя, В. Познахівського і М. Струка, а для юнаків будівельна фірма І. Іванкова, всі з Пассейку. Всі змагунки і змагуни дружин, які здобули 1-ше місце, одержали маленькі пам' яткові чаші. Роздачу чаш-нагород перевели: мґр Є. Гановський, Я. Петрик і М. Яременко від СУМА, цьогорічного організатора і господаря турніру.

Окремо Суддейська Комісія визнала за найкращих змагунів цьогорічного Турніру: юначку Х. Грицу — СУМА Пассейк і юнака О. Бакальця — Пласт Пассейк, яким вручено також відповідні чаші.

В загальному, в Турнірі взяло участь 120 молодих змагунок і змагунів, які завзято змагалися за першість. Це була одна з кращих спортових молодечих імпрез, тому вказаним є їх влаштовувати частіше. Змагання відбувалися в двох залах, а саме: в Українській Централі та сусідній американській школі. Перекускою для змагунів занимався Батьківський Комітет Осередку СУМА в Пассейку, який очолює п. В. Шиш.

(Е. Г.)

Посмертні згадки

МИХАЙЛИНА СЛОМОШИНСЬКА, членка 327-го Відд. УНСоюзу в Гемстеді, Л. Ай., померла 16 березня 1969 р. Покійна нар. в с. Борки Великі, Тернопільщина. До Америки прибула 1916 р. Залишила в смутку мужа Василя, зам. доньку Анну і сина Михайла.

Вічна Їй Пам'ять!

А. Копистянський, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6170. Між джунґлями й водоспадом.

Вирвавшись з джунґлів — заледви кілька стіп понад певною смертю!

Ти швидко подумав, Тарзане! Коли б не твоє швидке діло, то ми були б з отими колодами з дратви!

Скажена вода! Але навіть коли б вона була спокійна, я не міг би переплисти її — не вмію плавати.

Тарзане, він — професор — не вміє плавати!